

FESTIVAL

ZOMER SINT-PIETER

middagen vol klassiek

SAMÂ-Ï. KOSMOPOLITISCH ALEPPO

Salındı bahçeye girdi

Alevitische traditie - text van Emrah D'Erzurum (1775-1854)

Kemani Tatyos Ekserciyan

(1858-1913)

Kürdilihiczakâr saz semaï

Ottomaanse muziek, 19e eeuw

En la escola de l'aliança

sefardisch lied

Qumrikê

Koerdische traditie

Ya Mariam el bekr

Ode aan de Maagd - Maronitische traditie

Christos Yenniete

Griekse traditie

Lo Berde

Koerdische traditie

Yarkhouchta

Armeense traditie

ZOMER 2023

25.07

PROGRAMMA VAN DE DAG

CANTICUM NOVUM

Emmanuel Bardon

zang et direction

Gülay Hacer Toruk

zang, saz en percussie

Valérie Dulac

vedel enlira da braccio

Aliocha Regnard

nyckelharpa, fidula

Bayan Rida

ud en zang

Spyros Halaris

Kanun, laouto en zang

Artyom Minasyan

doedoek en zurna

Ismaël Mesbahi

slagwerk

VOLGEND CONCERT

26.07

Marieke Van Ransbeeck

musette

LES ABBAGLIATI

—

Michel Corrette

Concerto pour musette de cour, op. 4 nr. 3

—

Jean Hotteterre

La Nopce Champetre ou l'Himen pastoral

—

Nicolas Chédeville

La Moisson, op. 8

...

Wie aan Aleppo denkt, verwondert zich over de duizenden jaren lange geschiedenis van een van de oudste steden die we kennen – een van de meest veerkrachtige, meest kosmopolitische en polyglotte, meest spirituele steden ook. Juist daarom valt het zwaar te beseffen dat zeer onlangs, in enkele jaren van een afschuwelijke burgeroorlog, deze smeltkroes van culturen, talen, religies en gemeenschappen is weggevaagd. De uiterst gevarieerde muzikale uitingen die in dit programma verenigd zijn, vormen de synthese van de lange, prachtige en gekwelde geschiedenis van een stad met een unieke bestemming.

Aleppo is altijd een populair handelsknooppunt, een broeinest van conflicten en een cultureel, literair en religieus centrum geweest en de stad vertoont de littekens van een geschiedenis met talloze wendingen, tegelijk de weerspiegeling en de resultante van het verhaal van een meertalig en multireligieus Midden-Oosten. In de citadel van Aleppo, het oudste deel van de stad, zijn twee voormalige Byzantijnse kerken omgevormd tot moskeeën. Voorts herbergt de stad behalve moskeeën ook vele synagogen, talrijke kerken en verschillende kathedralen. Het christendom is in het Midden-Oosten namelijk niet uniformer dan de islam of zelfs het jodendom. Over al deze religies zouden we in het meervoud moeten spreken, met name wat betreft de christelijke gemeenschappen, die bijzonder divers zijn, in een land dat de bakermat was van het christendom en een van de rijkste schatkamers van de tradities die verbonden zijn met deze religie, die haar oorsprong vond in het Oost-Romeinse Rijk.

Aleppo is de thuisbasis van vier cruciale christelijke gemeenschappen in het Midden-Oosten: Melkieten, Syrisch-orthodoxen, Armeniërs en Maronieten. Voorts zijn er de Roomse takken van elk van die gemeenschappen, zijnde takken die het gezag van de paus van Rome aanvaardden en die in de 17de en 18de eeuw ontstonden. Naast deze verscheidenheid aan religieuze en liturgische christelijke tradities is er ook een verscheidenheid aan talen. Hoewel het christelijke geloof zich over het hele antieke Middellandse-Zeegebied verspreidde, aanvankelijk in het Grieks en pas later in het Latijn (alleen in het Westen), heeft het gebruik van het Grieks in de communicatie over de evangeliën en theologie de liturgische en taalkundige verscheidenheid van deze christelijke Kerken niet uitgewist. Het Oost-Romeinse Rijk (later het Byzantijnse Rijk genoemd) was officieel tweetalig (Grieks en Latijn) maar had de oude talen van de gemeenschappen in de rijke oostelijke provincies ongemoeid gelaten. Deze gemeenschappen, die verspreid leefden over Syrië,

Irak en het Tweestromenland, produceerden hun eigen teksten en liturgische gezangen. Tegelijkertijd bleef het gebruik van het Byzantijns Grieks zich ontwikkelen tot de 7de eeuw, toen Syrië door de Arabieren werd veroverd. Als cultuur- en kerktal, als taal van de verering van de Moeder Gods (de *Theotokos*) werd het middeleeuwse Grieks ook op grote schaal gebruikt voor theologische, intellectuele en commerciële communicatie. Hetzelfde gold voor het Armeens, de taal van een eeuwenlange diaspora uit het Midden-Oosten waarvan de leden zowel wijdverspreid als hecht met elkaar verbonden waren. De opeenvolgende islamitische veroveringen, eerst door de Arabieren en later door de Turken, drukten ook hun taalkundige sporen na: afgezien van hun oude talen, die voortleefden in hun liturgische vieringen, spraken deze

christelijke gemeenschappen ook allemaal Arabisch en gebruikten ze die taal in hun liturgische composities en gewijde en traditionele liederen.

De verscheidenheid van Aleppo is niet beperkt tot de christelijke gemeenschappen, maar gold ook voor de Joodse. Die laatste waren aanwezig in het hele antieke Middellandse-Zeegebied, vooral vanaf de grote diaspora na de verwoesting van Jeruzalem in 70 na Chr. (waarna het heel diverse *Mizrahim*-jodendom ontstond). Aan het einde van de middeleeuwen kregen ze het gezelschap van de Sefardische bevolkingsgroepen, die ontstonden na de verdrijving van de Joden uit Spanje in 1492 en die nog lang heimwee koesterden naar de Iberische gebieden en Castiliaanse dialecten: in het Ottomaanse Aleppo werd nog steeds in het Spaanse gezongen. De islam in het Midden-Oosten is nauwelijks eenvormiger: zo wonen in Syrië zowel Koerdische soennitische gemeenschappen als de sjiiitische Alawieten, een dissidente minderheid waaruit al tientallen jaren de machthebbers in Syrië afkomstig zijn.

Deze kleurrijke context, die het resultaat is van een turbulente geschiedenis, verleende Aleppo, meer nog dan alle grote steden in Syrië (Antiochië, Edessa, Damascus...) vanwege zijn commerciële en politieke positie, een rol als katalysator voor culturele contacten en vermenging, vooral ten tijde van de Ottomaanse overheersing. Dat is vooral merkbaar in de muziek. De diversiteit aan spirituele en religieuze uitingen, talen en diaspora's krijgt gestalte in een ware smeltkroes van ritmes, melodieën en instrumenten. Het programma van vandaag brengt hulde aan dit nog steeds levende erfgoed: Samā-ī wil een muzikale evocatie zijn van de rijke verscheidenheid die zich manifesteert in uitwisselingen, contacten en het vreedzaam samenleven van burens en buurten, in gezamenlijke vieringen en gedeelde feesten. Dit programma is meer dan een muzikale bloemlezing; het is het beste wat muziek voor mensen kan betekenen. Door het kosmopolitische Aleppo te laten zingen, het Aleppo van voor alle ellende, verklankt het ook wat het Midden-Oosten ooit was, en wat het opnieuw kan worden: een broedplaats voor artistieke en spirituele uitwisselingen van de mens in al zijn diversiteit.

Annick Peters-Custot
Vertaling: Jeroen De Keyser

Canticum Novum

Door het herontdekken en interpreteren van oude muziekrepertoires legt Canticum Novum verbanden tussen de muziek van West-Europa en het repertoire van het Middellandse Zeegebied, waarbij de christelijke wereld wordt verbonden met het Oosten, dat gekenmerkt wordt door een dubbele erfenis, een Joodse en een Moorse. De programma's weerspiegelen ook een andere ambitie van Canticum Novum: het menselijke avontuur en de interculturaliteit centraal stellen in zijn projecten, en identiteit, oraliteit, overdracht en herinnering voortdurend ter discussie stellen. De werken die Canticum Novum uitvoert – afhankelijk van het project telt het ensemble 3 tot 15 musici – laten ons niet enkel de mediterrane repertoires herontdekken, maar ook de Afghaanse, Turkse, Perzische, Arabische, Sefardische, Armeense, Cypriotische, enz. Deze muziek bevindt zich op het kruispunt van wegen, culturen en artistieke expressies en is na 800 jaar verrassend genoeg nog steeds springlevend. Ze getuigt van diversiteit, respect en tolerantie. De programma's van Canticum Novum zijn even rijk als divers: ze stellen Spanje met zijn drie culturen (de programma's Al-Basma en Paz, Salam & Shalom) naast het Middellandse Zeegebied (de programma's Laudario en Emzara) en het Ottomaanse Rijk (de programma's Aashenayi en Ararat). Tegelijkertijd biedt het ensemble twee voorstellingen voor het grote publiek aan, met droomachtige scenografieën: Hayim Toledo 1267, een muzikale vertelling voor schouwtheater, en Tapanak, een buitengewoon picturaal epos dat in 2019 in première ging.

Canticum Novum werd in 1996 opgericht door Emmanuel Bardon. Het ensemble was van 2008 tot 2012 te gast bij het Opéra-Théâtre in Saint-Étienne en is thans in residentie bij de Ancienne École des Beaux-Arts, eveneens in Saint-Étienne. Sinds 2009 organiseert Canticum Novum jaarlijks in de Loirestreek het Festin Musical, een festival voor oude muziek en wereldmuziek, waarbij de ontmoeting tussen volkeren en culturen centraal staat. Het ensemble wordt regelmatig uitgenodigd door grote festivals zoals het Festival de Radio France, La Folle Journée de Nantes, Tokyo, het Festival Via Aeterna, het Festival d'Ambronay, het Festival Baroque de Pontoise, het Festival de Musique Sacrée de Perpignan, het Festival de Sylvanès, het Festival de la Chaise-Dieu, het Festival de la Bâtie d'Urfé, het Festival Les Traversées de Noirlac, het Festival de Labeaume en Musiques en het Festival Baroque de Tarentaise. Het ensemble was ook te zien in nationale theaters, zoals het Châtelet in Parijs, Melun-Sénart, La Roche-sur-Yon, Montélimar, Cherbourg, de Opéra van Lille en Clermont-Ferrand. De afgelopen tien jaar is Canticum Novum betrokken geweest bij talrijke educatieve activiteiten om een jong publiek bewust te maken van het oude muziekrepertoire. Bovendien heeft het ensemble nauw samengewerkt met verschillende organisaties zoals het Centre Culturel de Rencontre de Noirlac en La Mégisserie de Saint-Junien. Op het label Ambronay zijn vijf cd's van Canticum Novum verschenen: Paz, Salam & Shalom in 2011, Aashenayi in 2015, Ararat in 2017, Laudario in 2019 en Al-Basma in 2021.

30CC
Annick Dumalin
Robrecht Penders
Yves Gasia

Artistiek directeur /
Artistic Director
ARTS/SCÈNE
PRODUCTION
Bernard Mouton

Communicatie & pers /
Communication & press
30CC
communicatie@30CC.be

Info
016 27 42 40
30CC.be
info@30CC.be

30CC en OPUS 3 danken van harte allen die hebben bijgedragen tot de realisatie van de 22ste editie van Zomer van Sint-Pieter: het stadsbestuur van Leuven, het bestuur en het team van 30CC en in het bijzonder ... de artiesten en het publiek!

30CC and OPUS 3 want to thank everyone involved in creating this 22nd edition of Zomer van Sint-Pieter: the city council of Leuven, the direction and team of 30CC and especially ... the artists and the audience!

CONCERTTIPS

Zin in meer klassieke muziek? Check dan alvast deze concerttips voor het seizoen 2023-2024. Op www.30CC.be ontdek je uiteraard het volledige programma.

Fancy more classical music? Check out these concert tips for the 2023-2024 season. Of course, you can discover the full programme on www.30CC.be.

03.10.23

din - Tue
Schouwburg

Legros, stierzanger van Gluck

Legros, star singer of Gluck

REINOUD VAN MECHELEN & A NOCTE TEMPORIS

22.10.23

zon - Sun
Schouwburg

Sjostakovitsj Celloconcert

Shostakovich Cello Concerto

YIBAI CHEN & BELGIAN NATIONAL ORCHESTRA

05.11.23

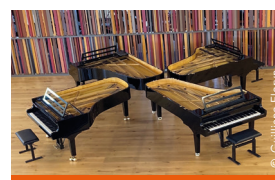
zon - Sun
Minnepoort

Openingsconcert veelbeLEUVEND

20 muzikanten, 4 Steinways en 3 concerti van Bach!

Opening concert veelbeLEUVEND

20 musicians, 4 Steinways and 3 Bach concertos!

21.01.24

zon - Sun
Wagehuys

Quatuor pour la Fin du Temps

veelbeLEUVEND - jong klassiek

BRECHT VALCKENAERS & FRIENDS

